

03 | In de klas bij...
Mirwais Triziwal

06 | Column Conrad
Berghoef, mbo-
docent van het jaar

08 | Mail aan
mijn oude
vmbo-school

14 | JOB
fikt het!

de overstap

juni
'18

Derde- en vierdejaars leerlingen Horeca, bakkerij en recreatie (HBR) van vmbo-school 't Venster in Arnhem zijn klaar met banketbakken. De vierdejaars hebben in april praktijkexamen gedaan, de derdejaars kunnen nog een jaar oefenen. Docenten Sebastiaan Joosten en Lucie Schaap zijn tevreden met het resultaat.

Beste leerlingen,

Deze krant - De Overstap - wil jullie meenemen naar een kennismaking met het mbo, want de meesten van jullie zullen naar het mbo gaan om daar een beroepsopleiding te gaan volgen. De krant is bedoeld voor alle leerlingen vmbo in leerjaar 3 en 4 (en jullie ouders). Hoe gaat het er aan toe op het mbo? Wat mag je verwachten? Hoe is de overstap van vmbo naar mbo? Dat en nog veel meer kunnen jullie allemaal lezen in deze uitgebreide en gevarieerde krant.

Mag ik de vierdejaars al feliciteren of moeten jullie nog even wachten op de uitslag van je examen? Het diploma vmbo zit er aan te komen. En dan? Hoe nu verder? Je gaat naar het mbo of naar de havo. Er zijn kansen genoeg en met je vmbo-diploma kun je nu beginnen aan je beroepsopleiding. De meesten zullen naar het mbo gaan: praktisch leren met uitstekende kansen op een mooie baan.

De maatschappij zit te wachten op jonge mensen met een goede vakopleiding. En dat zijn jullie straks na afronding van je opleiding, via welke weg je ook gaat.

Jullie zijn enthousiast, leergierig, loyaal en kiezen vaak mooie, traditionele beroepen als lasser, verkoper, verpleegster, tuinier en bakker. Maar ook nieuwe beroepen, zoals glasvezel betonspuiter, netwerkbeheerder, logistiek specialist en technoloog in de zorg zijn voor jullie weggelegd. Ik ken jullie als jongeren met een passie en met heel veel (soms te veel) energie. Jullie zijn straks de levensader, de belangrijke jongeren van het bedrijfsleven.

Ik hoop en weet dat je goed voorbereid bent en een goede keuze hebt gemaakt. Jullie vervolgscholen mogen trots zijn dat

Jan van Nierop

NIEUW
vmbo

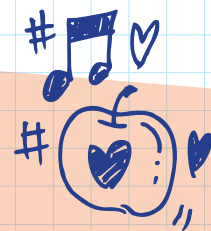
jullie de keuze voor hen gemaakt hebben. Naar een andere omgeving, misschien een grotere school, maar met een bagage die zorgt dat het lukt. Voor degenen die nog op het vmbo blijven is deze krant een mooi bewaar-exemplaar om zo nu en dan nog eens erbij te pakken als jullie nadenken over jullie toekomst. Doe er vooral je voordeel mee!

Veel succes allemaal! En veel leesplezier.

Jan van Nierop
Voorzitter Stichting Platforms VMBO

Aan de knoppen

Caitlin Faber zit in het vierde jaar van vmbo Piter Jelles YnSicht in Leeuwarden. Na haar eindexamen wil ze de opleiding Podium- en evenemententechniek op mbo niveau 2 aan D'Drive gaan volgen. D'Drive is een school van het Friesland College. Redmer Wijnstra, oud-leerling van YnSicht, volgt de opleiding Podium- en evenemententechniek niveau 4 sinds een jaar.

Caitlin Faber (links) en Redmer Wijnstra op de trappen van Piter Jelles YnSicht in Leeuwarden. Ze dromen beiden van een bestaan in de muziekindustrie.

Redmer: Hoe zijn je praktijkexamens gegaan?

Caitlin: Vet makkelijk! Ik volg het profiel D&P en daarbinnen het interessegebied TRACK met veel ICT en techniek. Als keuzevak heb ik vier uur in de week Podium, met dansen, acteren en zingen.

Caitlin: Waarom heb jij voor de opleiding Podium- en evenemententechniek gekozen?

Redmer: Op de basisschool had ik een leraar die theater gaf. Ik vond het heel interessant wat er allemaal op een podium staat aan apparatuur. Daarna heb ik stagegelopen in verschillende theatterichtingen en bij Omrop Fryslân. Door die stages wist ik het op een gegeven moment wel en werd het een logische keuze.

Caitlin: Wat leer je in de opleiding?

Redmer: Je leert geluids- en lichtplannen maken, met licht- en mengtafels werken, alles aansluiten en het hele podium klaarzetten. De artiest hoeft alleen maar op te treden en verder niks. Wij doen alles wat er omheen moet gebeuren.

Redmer: Waarom ga jij de opleiding volgen?

Caitlin: Mijn droom is DJ worden en draaien op Defqon, een Nederlands dancefestival. Ik zie deze opleiding als een tussenstap.

Ik let bij optredens altijd meer op de lichtshows en het geluid dan op de artiest zelf. Een lichtshow bijvoorbeeld heeft zoveel effect. Mijn broer is naast zijn studie DJ. Bij hem kan ik stagelopen.

Redmer: Ik zou wel op een groot festival willen staan, dat lijkt me vet. Het is wel behoorlijk zwaar werk. Je moet altijd scherp zijn en het is vaak nachtwerk. Je werkt altijd met tijds-limieten. Er komt heel veel bij kijken. Veel studenten vinden het te moeilijk. Je ziet wie de doorzetters zijn, wie echt wil. Je leert jezelf kennen in de opleiding.

Caitlin: Je moet dus ook grenzen kunnen stellen. Is er verder veel verschil met het vmbo?

Redmer: Op het vmbo krijg je nog veel op een presenteerblaadje aangereikt. Op het mbo komt het op jezelf aan: wil jij wat leren of niet? Op het mbo is het verschil tussen studenten en docenten niet groot en werk je samen.

Caitlin: Ik kan goed met tijdsdruk omgaan en heb van mezelf ook wel structuur. Ik verwacht wel dat het op het mbo volwassener is dan op een vmbo. Dat vind ik juist fijn. Ik weet dat het een pittige opleiding is, maar dan ga ik er juist voor werken.

Caitlin: Was je goed voorbereid op de overstap op YnSicht?

Redmer: In het werken met ICT heb ik echt een streepje voor op andere studenten. En door mijn stages had ik ook al meer stappen gezet in deze richting. Het verschil tussen een niveau 2 opleiding en niveau 3 en 4 is in dit vak groot. Bij niveau 2 leer je dingen klaarzetten en aansluiten. Op niveau 3 en 4 moet je lijsten maken, overzicht hebben en de mensen van niveau 2 aansturen. Als je goed bent op niveau 2 kan je eerder doorstromen naar niveau 3.

Caitlin: Mooi! Dan heb ik tenminste een punt om naar toe te werken. Ik heb de ambitie om een niveau hoger te doen.

Wat is jullie tip voor leerlingen die de overstap van het vmbo naar het mbo gaan maken?

Redmer: Doe wat je leuk vindt. Ga niet iets doen omdat je vrienden daar zitten. Trek je eigen plan!

Caitlin: Maak je eigen keuzes. Wat is je droom, wat zijn de tussenstappen en wat heb je nodig om daar te komen?

in de klas bij... Mirwais Triziwal (15)

Toekomst in autotechniek

LATER SAMEN MET
MIJN BROER EEN
ZAAK BEGINNEN

Op welke school zit je?

Techniek College in Heerlen, vierdejaars vmbo, profiel Mobiliteit & Transport.

Leuke school?

Absoluut. Het is een gastvrije en – als het nodig is – ook strenge school. Iedereen wordt hier goed geholpen, kleur doet er niet toe. Ik heb hier echt veel over autotechniek geleerd.

Wat is je lievelingsvak?

Gymnastiek, ik ben een sportman. Natuur- en scheikunde doe ik ook graag.

Wat vind je niet leuk?

Wiskunde vind ik moeilijk.

Wie is je beste vriend?

Ik heb twee beste vrienden, Ruben en Eldrin. We kennen elkaar al van kleins af aan. Als het lukt, zijn we samen. Altijd. We delen alles met elkaar.

Je doet dit schooljaar eindexamen. Spannend?

Eerlijk gezegd valt het mee. Ik sta er goed voor. Natuurlijk moet ik mijn best blijven doen, maar ik heb geen stress.

Ga je naar een vervolgopleiding?

Ja, ik ga naar de verkorte mbo-opleiding autotechniek aan het

Techniek College in Heerlen. Een doorlopende leerlijn heet dat, geloof ik. Ik blijf in ditzelfde gebouw en krijg voor bepaalde vakken zelfs dezelfde docenten. Dat vind ik fijn, want ik voel me hier thuis.

Wat zijn je hobby's?

Ik heb één grote hobby en dat is kickboksen. Dat doe ik ontzettend graag. Dit jaar ben ik in Duisburg (D) Europees kampioen geworden in de klasse -65 kg. Ik ben nog gehuldigd in het gemeentehuis van Heerlen.

Wie is je held?

Mijn vader. Omdat ik de zoon van mijn vader ben, dat zegt genoeg. Mijn ouders komen uit Afghanistan en wij zijn thuis heel hecht. Familie – ik heb nog een broer die hier ook op school zit – gaat boven alles. Mijn vader heeft ons geadviseerd om autotechniek te gaan doen. 'Dan kunnen jullie later samen een bedrijf beginnen en een goede boterham verdienen', zegt hij.

Weet je al wat je later wilt worden?

Eerste automonteur, mijn broer ook. We gaan eerst een paar jaar ergens anders werkervaring opdoen en beginnen daarna samen een zaak. Daarnaast zou ik ook graag professioneel willen kickboksen, want daarmee kan ik later ook geld verdienen. Met een eigen bedrijf valt dat goed te combineren, denk ik.

Van: **Esther de Vries** EstherdeVries@MboClusiusCollegeAlkmaar.nl
Verzonden: 7 juni 2018 21:11
Aan: EvelynvanTilborg.docentBloem@vmboClusiusCastricum.nl
Onderwerp: **Over een tijdje collega's?**

Beste Evelyn,

Het is alweer even geleden dat ik in Castricum op het vmbo zat. Weet je nog, dat ik altijd een uur moest fietsen? Ik had het ervoor over, zo graag wilde ik met bloemen werken. Een vriendin van mijn moeder werkte in een bloemenwinkel. Ik was pas 6 jaar oud, maar ik wist hartstikke zeker dat ik dat ook wilde. Jij was mijn mentor en docent Bloem. Ik herinner me dat je zei: "Je moet erin verder gaan, want je hebt het in je!" Ik zit nu op de mbo-opleiding Bloem & Design aan het Clusius in Alkmaar. Vorig jaar heb ik niveau 3 gehaald. Dit jaar doe ik examen op niveau 4. Niveau 4 heb ik nodig om na de zomer bij het hbo in Wageningen toegelaten te worden tot de opleiding 'docent en kennismanager bloemsierkunst'. Je leest het goed: Ik wil docent worden op het Clusius in het bloemvak! Je leert veel van je stages in het mbo, over wat je wel en niet wilt. In het tweede jaar kwam ik erachter, dat het behoorlijk zwaar is om in een bloemenwinkel te werken. Werken met kinderen en workshops geven vind ik ook heel leuk. Zo heb ik de combinatie bedacht. Ik loop nu stage bij Season Flowers, een bloemenarrangeur, die bloemen en planten levert aan hotels en restaurants. Superinteressant vind ik dat! Op niveau 4 leer je de zakelijke kant van het vak: hoe een onderneming werkt, de inkoop en het aansturen van de binders. Je draagt verantwoordelijkheid en door de hotels word je echt als medewerker gezien en aangesproken. Op het mbo moet je veel zelfstandig oplossen en zelf plannen. Het is je eigen probleem als iets niet af is. Op het vmbo zitten de leraren meer achter je aan. Op het mbo heb je vaak opdrachten met de hele klas en leer je goed samenwerken. De sfeer is niet anders. Een verschil is wel, dat je nu met allemaal studenten zit die gemotiveerd zijn om deze opleiding te doen. Ik voelde me echt thuis op het vmbo in Castricum. Volgend jaar wil ik graag stage komen lopen, dus binnenkort kom ik weer eens langs!

Mijn tip aan vmbo-ers die straks verder gaan leren in het mbo: Bezoek veel scholen en opleidingen, óók als je denkt dat je het zeker weet, voel of het bij je past en praat met studenten.

Tot gauw!
Esther de Vries

Van: **Evelyn van Tilborg** EvelynvanTilborg.docentBloem@vmboClusiusCastricum.nl
Verzonden: 12 juni 2018 09:14
Aan: EstherdeVries@MboClusiusCollegeAlkmaar.nl
Onderwerp: **Re: Over een tijdje collega's?**

Esther! Wat een topper ben jij!
Wat voel ik me trots en blij dat jij zoveel plezier beleeft aan wat je doet.
Tot gauw.

Groetjes,
Evelyn van Tilborg

Van: **Mathilde van Bergen** MathildevanBergen@VakschoolNimetoUtrecht.nl
Verzonden: 1 juni 2018 15:14
Aan: ChantalPipping.docentMVI@vmboX11Utrecht.nl
Onderwerp: **Na het vmbo**

Hoi Chantal,

Een berichtje om je te laten weten wat er in de twee jaar na mijn eindexamen zoal gebeurd is. Op X11 hadden we natuurlijk LOB-activiteiten. Ik ben ook met mijn ouders op zoek gegaan en gaan kijken bij opleidingen. Creativiteit zit in de genen van mijn familie. Nimeto is een mbo-vakschool waar je brede opleidingen kan volgen en veel keuze hebt. Het liefst had ik ook nog iets met sterrenkunde gedaan, maar zo'n opleiding heb je niet. Ik volg de vierjarige opleiding Styling, Interieur en Vormgeving op niveau 4 en loop nu stage bij Indigo Production Design: een stylingstudio die de etalages van Simon Lévelt, dé specialist in koffie en thee, ontwerpt en uitvoert. Elke zes weken verandert de etalage. Voor de uitvoering maak je een ronde langs alle 42 Nederlandse en Belgische Simon Lévelt winkels. De tweede helft van het laatste jaar loop je ook stage. Je hebt kans dat je gevraagd wordt om te blijven werken. Dan wil je dus een stageplek die je heel gaaf vindt. Patronen ontwerpen vind ik leuk, grafisch ontwerpen ook. Ken je Flow Magazine? Daar zou ik graag mijn stage willen doen! De overgang van vmbo naar mbo was groot, voor iedereen. Op het vmbo komen docenten naar je toe. Op het mbo moet je zelf op docenten afstappen. In het begin zat ik weleens: 'Ik snap het niet, komt er nog iemand naar me toe?' Maar er kwam helemaal niemand! Toen drong het tot me door dat je dus zelf actie moet ondernemen. Naast zelfstandigheid verwachten mbo-docenten echt van je dat je werk op tijd af is. Want dat wordt later ook van je verwacht. Net als op X11 zijn de docenten heel lief; als je je inzet helpen ze je heel graag. Na een half jaar ben je wel gewend. Ik ben meer gemotiveerd nu, omdat ik leuke creatieve vakken heb. Als het programma je makkelijk af gaat en je meer wil leren, geeft Nimeto je de kans om aan een excellentie-groep mee te doen, elke donderdag na school van 17.00 tot 21.30 uur. Daar ben ik voor geselecteerd! Daarvoor moest je jezelf ook presenteren. Ik had een schommel geplaatst met om me heen wolken met mijn fantasietekeningetjes als eigen plekje waar mijn fantasie vandaan komt.

Mijn tip aan vmbo'ers die straks gaan verder leren in het mbo: Ga voor iets wat je graag wilt doen. Het is zeker anders op het mbo, maar anders is ook leuk. Maak je niet te druk en laat je niet opjuttten: het komt wel!

Groetjes,
Mathilde van Bergen

Dag Mathilde,

Wat leuk om van je te horen en fijn dat je je plek hebt gevonden op het mbo! Je bent zo enthousiast, zou je het leuk vinden om een keer op X11 te komen vertellen over Nimeto?

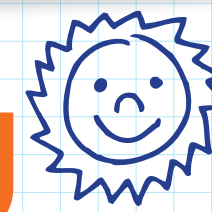
Groetjes,
Chantal Pipping

WAT WIL
JIJ WETEN
OVER HET
MBO?

Noek van den Oetelaar (links) en Rosa Lynn Sotiropoulos willen later graag met kinderen werken. Noek als leidster in een kinderdagverblijf, Rosa Lynn als psycholoog.

Aan de slag met kinderen

Noek van den Oetelaar (15) van het Elde College in Schijndel gaat volgend schooljaar naar het mbo. De Brabantse wil graag later, net als haar moeder, als leidster in een kinderdagverblijf werken. Ze heeft daarom interesse in de mbo-opleiding tot pedagogisch medewerker. Om over deze opleiding meer te weten te komen interviewt ze eerstejaars leerling Rosa Lynn Sotiropoulos van het Koning Willem I College in Den Bosch die deze opleiding volgt.

Noek: Ik vind het spannend om naar het mbo te gaan. Vond jij dat niet eng?

Rosa Lynn: Absoluut. Je wordt in het diepe gegooid en weet niet goed waar je precies voor hebt gekozen. Wat je precies gaat leren, merk je pas als je op school zit. Je hebt in het begin niet de houvast die je op het vmbo wel had. Je komt in een andere stad, je kent niemand en het is best wel spannend om nieuwe mensen te leren kennen. Maar dat gaat vlug hoor.

Noek: Hoe is de overstap gegaan?

Rosa Lynn: Uiteindelijk soepel. Ik zit in een meidenklas en eigenlijk is iedereen bevriend met elkaar. Alle eerstejaars zijn in het begin nerveus, maar dat gevoel verdwijnt snel.

Noek: Wat is het grote verschil tussen vmbo en mbo?

Rosa Lynn: Op het mbo moet je echt zelfstandig worden. Je krijgt niet meer alles voorgedrukt, zoals op het vmbo met je rooster, huiswerk en toetsen. Als je vragen hebt, worden ze wel beantwoord, maar docenten gaan er vanuit dat je het meeste zelf doet.

Noek: Is het Koning Willem I College heel anders dan je vorige vmbo-school?

Rosa Lynn: Niet echt. Het enige verschil is dat je nu specifieke vakken hebt en met mensen

bent die dezelfde interesses hebben. En je moet zelfstandig plannen.

Noek: Waarom heb je voor deze opleiding gekozen?

Rosa Lynn: Ik vind het heel interessant om de ontwikkeling van kinderen te volgen, vooral sociaal en lichamelijk.

Noek: Waarom heb je voor het Koning Willem I College gekozen?

Rosa Lynn: Ik kwam hier al voor de eerste keer toen ik nog op de basisschool zat en met mijn broer meeding die zich aan het oriënteren was op een vervolgopleiding aan het mbo. Ik weet nog dat ik toen al de sfeer heel fijn vond. Daarna heb ik ook nog meegedaan aan een meeloopdag. Ik voel me hier gewoon thuis.

Noek: Waarom wil je met kinderen gaan werken?

Rosa Lynn: Ik heb zelf ervaring met psychologische hulp. Mijn eigen ervaringen zijn een belangrijke motivatie om deze opleiding te volgen. Ik wil hierna psychologie aan het hbo gaan doen, juist om kinderen met problemen later goed te kunnen helpen. Want ik ben in het verleden ook goed geholpen. Daarbij zijn kinderen open en zeggen eerlijk wat ze denken. Dat vind ik prettig.

Noek: Voldoet de opleiding aan je verwachtingen?

Rosa Lynn: Jazeker. Je krijgt in de praktijklessen de ondersteuning die je nodig hebt als je iets niet begrijpt. Dan denk ik aan het leren van luiers verschonen, de fles geven, hoe je met kinderen omgaat als ze moeilijk gedrag vertonen.

Noek: Welke vakken krijg je?

Rosa Lynn: Verzorging, ontwikkelingspsychologie, opvoedkunde, burgerschap, interactievaardigheden en creatieve vakken als drama, beeldend en muziek. Maar ook algemene vakken als Engels, Rekenen en Nederlands.

Noek: Krijg je veel huiswerk?

Rosa Lynn: Voor mijn gevoel niet echt. Met een uurtje per dag thuis red je het wel. In de lessen kun je al veel doen.

Noek: Mag je in leerjaar 1 ook al stage lopen?

Rosa Lynn: Ja, in de tweede helft van het jaar krijg je een stage van zes maanden waarin je twee dagen per week stage loopt en de andere dagen naar school gaat.

Noek: Doen jullie ook leuke dingen naast school?

Rosa Lynn: De vakken muziek en drama zijn leuk. Je kunt ook aansluiten bij een musical-groep. En in het tweede jaar kun je mee op reis naar Londen.

Noek: Wat is er niet leuk aan de opleiding?

Rosa Lynn: De lange lesdagen. Door het groot aantal stage-uren zijn de schooldagen lang: van half negen tot half vijf. Dat is wel eens vermoeiend.

Noek: Heb je nog tips voor aankomende mbo'ers?

Rosa Lynn: Schaf nu al een agenda aan zodat je alvast kunt wennen aan dingen opschrijven en plannen. Want het is echt een grote stap om alles helemaal zelfstandig bij te houden. Plannen kun je leren! En kies wat je echt leuk vindt, dan komt het wel goed.

Succesvol na het mbo

Op het moment dat ik dit schrijf, heeft het mbo een prachtig compliment gekregen. Van de Onderwijsinspectie nog wel! Die kennen we vooral van die keren dat ze in het nieuws komen omdat het slecht gaat met het onderwijs in Nederland – Nederlandse scholieren zijn slecht in taal en rekenen, de prestaties hollen achteruit, dat soort verhalen – maar het mbo was dus ineens de positieve uitzondering.

Waarom zijn er ineens veel mensen positief over het mbo? Volgens sommigen komt het door de scholen zelf. Er zijn veel verbeteringen geweest de laatste jaren als het gaat om de examens, lesprogramma's, de leraren en het bedrijfsleven. Ineens ziet iedereen elkaar staan en wordt er hard gewerkt om het mbo goed op de arbeidsmarkt te laten aansluiten. En als het dan ook nog eens lukt om studenten met een achterstand zo goed mogelijk te laten doen slagen, mag je jezelf best een schouderklopje geven. Maar tot zover deze zelffelicitatiedienst. Want dat het zo goed gaat in het mbo, heeft natuurlijk alles te maken met onze studenten. Zij doen het vooral fantastisch. Dat deden ze trouwens twintig jaar geleden, toen de roc's ontstonden, ook al. Maar soms duurt het erg lang voor je die erkenning krijgt.

Maar onze studenten en ex-studenten zijn natuurlijk de beste reclame voor ons schooltype. Zolang een mbo-school je maar de ruimte geeft en je die ruimte ook pakt. Ik spreek zeer graag met mijn oud-studenten. Dat worden er steeds meer, dus dat kost ook steeds meer tijd, maar dat heb ik er graag voor over. Gelukkig bieden social media een prima manier om ze wat in de gaten te houden. Zo kan ik zien dat een oud-student het via het vmbo en mbo heeft geschopt tot parlementair verslaggever van een grote krant. Als ik in het ziekenhuis kom, is de kans groot dat ik een uiterst zelfbewuste oud-studente als verpleegkundige tegenkom, die aan alle kanten deskundigheid uitstraalt. Ik moet dan stiekem wel denken aan het eerste jaar van haar studie, waarin ze zo verschrikkelijk onzeker was. Maar wat is ze gegroeid. En laatst kwam ik op de voetbalclub nog een oud-student uit Iran tegen, die eerst nog Nederlands moest leren, en toen een studie Bedrijfsadministrateur ging doen. Hij heeft nu een eigen administratiekantoor. Overigens ben ik ook razend trots op oud-studenten die via andere omzwervingen een ander vak zijn gaan doen. De oud-student Journalistiek die conducteur is geworden, de ICT-student die nu in de zorg werkt. Omdat ze een ander beroep kozen, kijken ze soms met gemengde gevoelens op hun mbo-tijd terug. Maar achteraf zien ook zij hun studie vooral als een investering in zichzelf.

De overgang vmbo-mbo is niet altijd even gemakkelijk. Maar bijna geen enkele overgang gaat gesmeerd. Ik heb hele zelfverzekerde studenten op een beroepsopleiding, die écht zeker waren van hun beroepskeuze, hele andere dingen zien gaan doen. En ik heb studenten bij wie ik zelf heel veel vraagtekens had, uiteindelijk toch dát zien gaan doen waarvoor ze waren gekomen. En zo heeft elke (v)mbo-student zijn eigen verhaal. Er zijn mensen die vinden dat het mbo veel te veel opleidingen kent: door de bomen zie je het bos niet meer. Dat snap ik best, maar het geeft je ook de gelegenheid om alle ruimte aan jezelf te geven. Een opleiding doen betekent werken aan jezelf. Wil je dat doen, dan is de overstap eventjes lastig, maar blijf dicht bij jezelf. En dan zul je zien dat je inderdaad in de mooiste onderwijssector van Nederland studeert.

Conrad Berghoef
Mbo-docent van het jaar 2017

stichting
platforms
vmbo

Stichting Platforms VMBO

In de Stichting Platforms VMBO (SPV) werken docentenplatforms samen aan het vmbo. SPV richt zich op de beroepsgerichte profielen én de avo-vakken. Onder het motto 'samen waar het kan, apart waar dat wenselijk is' bundelen 12 platforms hun krachten en vormen zij één vmbo-gezicht en één gesprekspartner voor het vmbo-veld.

SPV werkt samen met alle belangrijke spelers in het onderwijsveld, zoals de ministeries van OCW en EZ, de VO-raad, de MBO Raad, de AOC Raad, SBB, branche-organisaties en vertegenwoordigers namens het bedrijfsleven. Dit alles met als doel de leerlingen in het vmbo een optimale voorbereiding te bieden op opleiding en beroep.

12 platforms werken samen

In SPV werken docentenplatforms samen, elk voor één profiel in het nieuwe vmbo (enkele profielen hebben meer dan één platform). Deze platforms vormen de (inhoudelijke) schakel tussen onderwijs en beroepsopleiding en beroep. Voor docenten organiseren de platforms activiteiten met als doel ontwikkelingen in de beroepspraktijk te vertalen naar onderwijs, zodat opleiding en beroep goed op elkaar aansluiten.

Meer informatie: www.platformsvmbo.nl

Naar het mbo? Meld je aan vóór 1 april!

Na het vmbo leert vrijwel elke leerling door in het middelbaar beroepsonderwijs (mbo). In het mbo word je voorbereid op een beroep, een vervolgopleiding en op goed burgerschap.

Het mbo bestaat uit verschillende scholen: regionale opleidingscentra (roc's), agrarische opleidingscentra (aoc's) en vakscholen.

Aan een roc kun je een breed scala aan opleidingen volgen in de sectoren techniek, zorg & welzijn en economie. Een aoc verzorgt 'groene' opleidingen op het gebied van natuur, milieu en voeding. Aan een vakschool volg je een opleiding voor één beroepenveld in één sector, bijvoorbeeld de grafische-, scheepvaart- of de designsector.

Het mbo kent twee leerwegen: de beroepsopleidende (bol) en de beroepsbegeleidende leerweg (bbl).

In een bol-opleiding leer je op school en loop je doorgaans elk jaar stage. In een bbl-opleiding leer je in de praktijk bij een bedrijf en ga je daarnaast een dag in de week naar school: je leert en werkt tegelijk bij een erkend leerbedrijf.

In het mbo leer je op niveau 2, 3 of 4. Heb je geen vmbo-diploma, dan volg je eerst een entreeopleiding.

● NIVEAU 2

Een niveau 2 opleiding is een basisberoepsopleiding. Het diploma van niveau 2 is een startkwalificatie die nodig is voor kans op een baan. De opleiding duurt een tot twee jaar en bereidt je voor op uitvoerend praktisch werk. Na niveau 2 kun je werken of doorleren op niveau 3 of 4.

● NIVEAU 3

Met een vakopleiding op niveau 3 leer je voor een beroep waarin je zelfstandig uitvoerend werk doet. De opleiding duurt twee tot drie jaar. Daarna kun je werken of doorleren op niveau 4.

● NIVEAU 4

Een niveau 4 opleiding is een middenkaderopleiding van drie tot vier jaar of een specialistenopleiding (kopstudie van één jaar). Met een middenkaderopleiding ben je verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken in een bedrijf. Met een specialistenopleiding voer je specialistische taken uit. Met een niveau 4-diploma kun je werken of doorleren aan het hbo.

vooropleiding	niveau	duur	vervolg
• Geen vo-diploma	Entree	1 jaar	Niveau 2 of werken
• Vmbo basis-beroepsgerichte leerweg	Niveau 2	1 - 2 jaar	Niveau 3 Niveau 4 (middenkaderopleiding of werken)
• Vmbo kader-beroepsgerichte leerweg • Vmbo gemengde leerweg • Vmbo theoretische leerweg • Havo of vwo, overgangsbewijs klas 3 naar 4	Niveau 3	2 - 3 jaar	Niveau 4 (middenkader of specialistenopleiding) of werken
	Niveau 4	3 - 4 jaar	Hbo of werken

Elke mbo-opleiding bestaat uit een basisdeel, een profieldeel en keuzedelen.

Het basisdeel omvat de vakken Nederlands, rekenen, loopbaan, burgerschap en soms Engels. In het profieldeel leer je specifieke kennis en vaardigheden over het beroep. Met keuzedelen kun je verbredende of verdiepende vakken volgen om je beter voor te bereiden op werk of een vervolgopleiding.

Veel plezier en succes in het mbo!

De een weet het op jonge leeftijd zeker, de ander heeft geen idee of blijft twijfelen. Kiezen is best lastig. Helemaal zeker weet je het nooit. Dat hoeft ook helemaal niet. Je kunt je wel zo goed mogelijk voorbereiden. Er zijn mensen en hulpmiddelen die je daarbij kunnen helpen. In deze krant staan allerhande tips die je kunnen helpen bij het maken van een zo goed mogelijke keuze. We zetten ze hier nog eens voor je op een rijtje:

1 Praat met anderen over je plannen en je twijfels

Jij gaat straks een vervolgopleiding doen. Het is dus jouw keuze! Laat je niet meeslepen door anderen, maar benut wel slim de raad van je ouders, familie en vrienden. Zij kennen je goed en kunnen je vragen stellen of feedback geven. Vraag ook hulp aan je mentor of de decaan.

2 Neem de tijd om te ontdekken

De meeste vmbo-scholen beginnen al in de onderbouw met activiteiten in het kader van loopbaanoriëntatie- en begeleiding (LOB). In het vmbo bouw je geleidelijk en onderzoekend een beeld op van welke vervolgopleiding bij jou past. Kiezen is niet iets wat je op één moment doet, het is een proces. Neem er de tijd voor om uit te vinden wie je bent en wat jou ligt. (Dus: Niet de antwoorden op de reflectievragen overschrijven van je buurman! 😊)

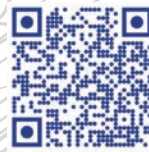
3 Kijk om je heen

Wat is voor jou belangrijk om te weten te komen? Kijk op websites van mbo-instellingen. Bezoek open dagen en praat met studenten. Misschien kun je een halve dag meelopen of proefstuderen. Benut je oriënterende stages en bedenk wat de ervaring in de praktijk voor jou betekent. Zie ook www.studeermeteenplan.nl/mbo/doorstroom-vmbo-mbo. Deze site van de rijksoverheid linkt door naar allerlei sites met interesse- en beroepentesten.

4 Luister naar je gevoel en ga ervoor!

Kies een opleiding die je leuk en interessant vindt, niet omdat het van je verwacht wordt. In elke opleiding zitten vast ook onderdelen die je minder leuk vindt. Ga voor iets wat je graag wil doen. Maak je niet druk en laat je niet opjuten: het komt wel!

HOE KIES JIJ?

Van: Demi Stroot DemiStroot@CibapZwolle.nl
Verzonden: 31 mei 2018 09:30
Aan: HeidiWesselink.docent@PiusXCollegeAlmelo.nl
Onderwerp: Creatief en vrij denken

Hoi mevrouw Heidie,

Jij kent me vast nog wel: het vrolijke, veel vragende en met een bos krullend haar meisje uit Albergen. Goeie cijfers halen dat was iets wat ik graag wilde en dat is me zeker gelukt. Ik was speciaal voor creatieve technologie (Dienstverlening & Producten) naar het Pius X College gekomen, omdat ik wat creatiefs wilde doen en bezig wilde zijn met mijn handen in plaats van alleen maar in de boeken.

Het was een super tijd die twee jaar vmbo bovenbouw waar ik jouw lessen volgde. Ik heb veel geleerd en kreeg door jou zelfvertrouwen. Ik mocht kiezen wat ik leuk vond, samen met jou mijn creatieve kant verder ontdekken en ik leerde om samen te werken. Het hoogtepunt was de escape room die we helemaal hebben gemaakt en die ook in het echt werkte: super vet.

Nadat ik cum laude was geslaagd (vmbo-kader) raadde je mij aan naar het Cibap in Zwolle te gaan, want dat was iets voor mij, en dat is helemaal waar! Ik voel me hier thuis en ga ondanks het lange reizen met plezier naar school. Jij was als mentor geweldig, maar ook de andere leraren waar onze klas een goede band mee had waren top.

Op het Cibap studeer ik nu Ontwerp & Ruimte. Ik denk dat dit de goede keus is, maar toch twijfel ik tussen Ontwerp & Ruimte of Creatief Vakmanschap. De kennis die ik op heb gedaan in jouw lessen helpen me van alle kanten. Zonder al die kennis en jouw begeleiding zou ik nooit zo creatief en vrij kunnen denken. Dat komt me op het Cibap echt van pas. Binnenkort moet ik een half jaar lang stage lopen en dat is best wel spannend. Ik ga een website maken en vul mijn portfolio. Ik heb zelfs mijn eigen pitch!

De lessen creatieve techniek (Dienstverlening & Producten) vond ik op het Pius X College het allerleukst en ik keek daar altijd zeer naar uit. Ik wil je laten weten dat ik dankbaar ben voor mijn vmbo-tijd op het Pius X College!

Heel veel groetjes,
Demi Stroot

Mail aan mijn oude vmbo-school

Van: Heidi Wesselink HeidiWesselink.docent@PiusXCollegeAlmelo.nl
Verzonden: 4 juni 2018 16:11
Aan: DemiStroot@CibapZwolle.nl
Onderwerp: Re: Creatief en vrij denken

Hallo Demi,

Wat leuk om jouw bericht te mogen ontvangen. Fijn dat het je goed gaat! Ik ben super trots op je. Ik wist dat je het op het Cibap naar je zin zou krijgen. Fijn dat we samen die ontdekkingstocht op het Pius X College hebben gemaakt. Het vmbo is een geweldig fundament. Succes Demi!

Hartelijke groet,
Heidi Wesselink

AB EN DAAN

in gesprek met...

Roland Kahn

eigenaar van CoolCat

LIEFDE, ZORG EN TOLERANTIE, DAAR DRAAIT HET OM

luisteren naar elkaar? Het onderwijs doet te weinig aan het ontwikkelen van mensen vanuit liefde, zorg en tolerantie. In plaats daarvan leren jongeren feiten en basale kennis die ze veel makkelijker en sneller ophalen uit een slimme telefoon, iPad of computer. De school zou echter veel meer moeten opvoeden.

Is dat geen taak voor de ouders?

Veel jongeren krijgen thuis geen opvoeding meer. Onze samenleving kent een grote mate van vrijheid, dat is op zichzelf goed, maar je moet er wel mee kunnen omgaan.

Wat leren ze van schilderen, muziek en toneel?

Creatief zijn. Je voegt iets toe aan jezelf en aan de maatschappij. Je leert dingen die een computer niet zo goed kan.

Wat heeft de maatschappij hieraan?

Je ontwikkelt betere, zorgzamere en tolerantere mensen. Mensen die oprecht iets voor elkaar willen en kunnen betekenen. Zo ontstaat een betere samenleving. Daar heeft iedereen profijt van.

Ouders zien hun kinderen steeds vaker liever niet naar het vmbo gaan, ze denken dat hun kinderen met het oog op de toekomst beter af zijn met havo of hoger. Wat vind je hiervan?

Je kunt ouders niet kwalijk nemen dat ze hoge ambities hebben voor hun kinderen. Maar we zouden hen ook – de politiek voorop – duidelijk kunnen maken dat de bakker, de slager en de timmerman ook een toekomst hebben. Dat een écht vak leren waardevol is. Die boodschap moeten we blijven herhalen, zodat we het tipping point bereiken en uiteindelijk steeds meer mensen het hiermee eens zijn. Pas dan verandert er wat.

De juiste beroepsrichting kiezen is voor jongeren moeilijk. Hoe kan dat beter?

Door jongeren in een vroegtijdig stadium te testen waar hun talenten liggen. Door ze hun passie te laten volgen en onderwijs op maat te maken. Ze hoeven niet op nog jongere leeftijd te kiezen, maar we kunnen ze helpen in het selectieproces. Jongeren zijn steeds eerlijker in wat ze wel of niet willen. Dat helpt ook. Steeds vaker merk ik dat de jeugd ook in het werk iets van zichzelf aan de wereld wil toevoegen. Dan gaat het om creativiteit. Ze willen het werk niet puur als werk beschouwen. Dat zijn allemaal factoren om rekening mee te houden.

“Het onderwijs doet te weinig aan het ontwikkelen van mensen vanuit liefde, zorg en tolerantie. Er is te weinig aandacht voor het leren van sociale vaardigheden.” Dat zegt Roland Kahn, eigenaar van Coolinvestments waartoe de modeketens MS Mode, America Today, Sapph en CoolCat behoren. CoolCat is het stoere en hippe kledingmerk voor kinderen tussen 6 en 12 jaar en jongeren tussen 12 en 18 jaar. De modeketen heeft 110 winkels in Nederland en circa 1.500 medewerkers. Een interview met de rasondernemer uit Amsterdam die als ambassadeur van het vmbo de sector een warm hart toedraagt.

Veel jongeren van het vmbo stromen door naar het mbo. Is het mbo een belangrijke leverancier van werknemers voor CoolCat?

Ja, wij nemen relatief veel mensen met een mbo-diploma aan. Daarnaast leiden wij als erkend leerbedrijf ook vmbo'ers op aan onze eigen Academie. Onze relatie met het vmbo is goed. We hebben natuurlijk een gezamenlijk belang en dat is jonge mensen van een goede toekomst voorzien en hen te helpen bij het vinden van zingeving.

Welke kwaliteiten moeten jongeren hebben om bij CoolCat te kunnen werken?

Wij hebben behoefte aan servicegerichte mensen die heel klantgericht zijn.

Gemotiveerde jongeren die het leuk vinden om met én voor mensen te werken en die gevoel hebben voor kleding en mode maken bij ons een kans.

Leren ze dat op het vmbo en mbo?

Deels, maar onvoldoende. Ik heb grote vraagtekens bij het onderwijs in Nederland. Op scholen is te weinig aandacht voor het leren van sociale vaardigheden en nauwelijks aandacht voor creatieve vakken als schilderen, muziek en toneel. Hoe ga je met elkaar om? Wordt jongeren geleerd om zich goed uit te drukken? Leren ze wat tolerantie is? Of dat verschillen juist leuker zijn in plaats van dat iedereen maar hetzelfde is? Leren ze écht

in de klas bij... Rick Holthuis (15)

Ondernemer in de dop

IK WIL AL VAN JONGS AF AAN EEN EIGEN BEDRIJF BEGINNEN

Rick Holthuis (15) uit Assen wil na zijn schooltijd, net als zijn ouders, ondernemer worden. De vierde-jaars vmbo-leerling volgt daartoe ook al een versneld traject op het mbo. Tegelijk met het laatste jaar op het vmbo, doet hij het eerste jaar op het mbo. “Dat levert me een jaar winst op.”

Op welke school zit je?

Ik zit in het vierde jaar van het Dr. Nassau College, locatie Penta in Assen. Ik volg het profiel Economie en Ondernemen. Maar eigenlijk volg ik nu ook het eerste jaar van het mbo. Ik doe een versneld traject. Dat betekent dat ik een jaartje korter over de mbo-opleiding doe.

Welke mbo-opleiding ga je volgen?

Ik heb vandaag mijn intakegesprek op het Drenthe College gehad. Ik dacht dat ik aan een niveau 3 opleiding 'Verkoop-specialist' ging beginnen, maar uiteindelijk ga ik toch naar een niveau 4-opleiding. Die heet 'Ondernemer retail'. Ik begin dan in klas 2. Dan ben ik dus 17 als ik klaar ben!

Knap! Een versneld traject, hoe ziet dat eruit?

Ik heb vorig jaar in de derde al praktijkexamen gedaan. Daarna zijn we begonnen met stof van het Drenthe College van de opleiding 'Verkoopspecialist / manager retail'. Elke woensdagochtend heb ik met nog acht leerlingen les op het Drenthe College. Wat ik eventueel niet afkrijg, kan ik hier in de profieluren doen. Meestal heb ik het af.

Hoe bevalt het op het mbo?

Je zit samen met de leerlingen van mbo klas 1. De eerste keer was natuurlijk wel een beetje spannend, allemaal nieuwe

mensen en een grotere school. Het is wat rustiger op een mbo. Je kunt zelf bepalen wanneer je iets afmaakt, als je maar zorgt dat je het afkrijgt.

Waarom heb je voor Economie en Ondernemen gekozen?

Ik wil al van jongs af aan een eigen bedrijf beginnen. Al voor ik 8 jaar was, hielp ik in de winkel van mijn ouders. Dat doe ik af en toe nog. Ik heb stage gelopen bij Albert Heijn, de Hema en bij een tuincentrum. Op het mbo loop je twee dagen per week stage.

Heb je al een idee hoe je opleiding er verder uit gaat zien?

Je wordt opgeleid voor een eigen zaak. Je leert een ondernemingsplan schrijven, marketing, de financiën en de inkoop en verkoop. Het is veel rekenen. Ik weet nog niet wat voor soort zaak ik later wil.

Denk je dat de overstap naar het mbo voor jou nu makkelijker is?

Ja hoor, ik ben er nu wel aan gewend hoe het allemaal gaat. Ik weet de weg. Ik ken docenten en zij kennen mij.

Straks uitrusten van het harde werken?

Haha, dat viel reuze mee!

Zeeuwse nuchterheid

WAT WIL
JIJ WETEN
OVER HET
MBO?

Kaj van Dorselaer (15) doet dit jaar examen aan het vmbo (kader) in het profiel Mobiliteit & Transport op het Reynaertcollege in Hulst. Omdat hij later graag het loon- en grondverzetbedrijf van zijn vader wil overnemen gaat hij volgend schooljaar op Scalda de mbo-opleiding Maintenance en Procestechniek volgen waar ook het Centrum Top-techniek Terneuzen (CTT) is gehuisvest. Nieuwsgierig als hij is naar zijn nieuwe opleiding interviewt Kaj eerstejaars mbo-student Maintenance Arjan Wiskerke (17). Een gesprek tussen twee nuchtere Zeeuwen.

Kaj: Heb je veel huiswerk in het eerste jaar op het mbo?

Arjan: Dat hangt ervan af wat je in je voor-opleiding hebt gedaan en op welk niveau je hier binnen komt. Ik hoef zelf niet zo veel te doen. Maar er zijn leerlingen die best veel huiswerk mee naar huis nemen.

Kaj: Net als jij ga ik naar Maintenance en Procestechniek. Hoeveel praktijk heb je in de week?

Arjan: Zes uur. En we werken ook aan projecten, dat zijn ook nog eens vier uur per week. Dus tien uur in totaal zeg maar. Oh ja, we hebben ook nog leren, dat is eigenlijk ook met je handen werken, maar niet echt metaal-bewerking, maar het is ook wel weer een soort praktijk. In het eerste jaar krijg je meer theorie dan praktijk.

Kaj: Wat doe je in de praktijklessen? Heel veel op de computer? Of is het echt met je handen werken?

Arjan: We leren bijvoorbeeld draaien op een

draai- en freesbank, lassen, veel metaal-bewerking. Dat doen we allemaal in het vorig jaar geopende Centrum Toptechniek.

Arjan: Daar heb jij nu toch ook al les?

Kaj: Klopt. Twee dagen per week, zestien uur techniek. Het vmbo en mbo werken samen in het CTT. Dus ik ken hier al een beetje de weg. Het liefst zou ik alleen maar praktijk doen en de theorie laten voor wat het is. Want ik heb een enorme tik van de techniek, al van kleins af aan. Ik vind het mooi om dingen uit je handen te zien komen.

Kaj: Trouwens, zijn de leraren een beetje te doen?

Arjan: Ja, dat valt reuze mee. Ze geven goed les.

Kaj: Hoe is het om als eerstejaars op Maintenance te zitten? Is dat helemaal anders als vierdejaars vmbo?

Arjan: Maintenance is helemaal vakgericht. Op het vmbo had ik bijvoorbeeld niet heel

veel techniek, dit is hier alleen maar techniek, zowel theorie als praktijk. Nederlands en Engels bijvoorbeeld krijg je hier ook, maar dan minder.

Kaj: Hoeveel dan?

Arjan: Twee uur per week. Je krijgt ook iedere week een uur burgerschap (maatschappijleer).

Kaj: Vond je de overstap van het vmbo naar mbo spannend?

Arjan: Ik vond van niet. Dit is gewoon een school waar je zo aan went.

Kaj: Hoe verliep je intakegesprek?

Arjan: Goed. Er wordt naar je cijfers gevraagd, maar ook naar je motivatie. Hoe denk je je opleiding aan te pakken?

Kaj: Heb je een tip voor me hoe ik me moet voorbereiden op dit gesprek?

Arjan: Het is niet moeilijk. Je moet gewoon laten zien dat je een goede mentaliteit hebt. Je moet willen gaan leren, dat moet duidelijk worden.

Kaj: Wat wil je met je opleiding?

Arjan: Ik ga hierna, denk ik, nog een hbo opleiding elektrotechniek doen en daarna weet ik nog niet. Ik kan hbo aan, dus waarom zou ik het niet doen? Ik denk ook niet dat ik mijn hele leven hetzelfde beroep zal hebben. Met hbo heb ik later veel meer keuzes.

Kaj: Heb je een baangarantie als je hier klaar bent?

Arjan: Ja. In leerjaar 3 en 4 loop je twee keer een half jaar stage en ze zeggen dat je na je tweede stage twee uitnodigingen van je stage-bedrijven hebt liggen om te komen werken.

Kaj: Dat is mooi. Maar Maintenance wordt vanaf volgend schooljaar een vierjarige opleiding. Volgens mij krijgen we in het tweede jaar een paar weken stage en in leerjaar 3 en 4 telkens een half jaar.

Arjan: Dat zou kunnen.

Wat wil jij met deze opleiding gaan doen?

Kaj: Ik wil later het bedrijf van mijn vader overnemen. Daar ga ik mijn best voor doen. Het is een mooi bedrijf dat pa helemaal zelf heeft opgebouwd. We hebben vijf kranen, een grote trekker, één van de grootste in Zeeland, twee vrachtwagens en acht man personeel. Als het even kan werk ik mee in het bedrijf; wij hebben heel veel werk.

Arjan: Ga je wel slagen?

Kaj: Vast. Ik sta goed, gemiddeld 7,2 voor alle vakken, dus dat komt wel goed.

in gesprek met ..

LOB ALS BRUG
TUSSEN
VMBO EN MBO

Karina Baarda
programmamanager voortgezet onderwijs Spirit4you

Spirit4you is een organisatie die de overstap voor leerlingen van het vmbo naar het mbo en de arbeidsmarkt in de regio Haaglanden zo soepel mogelijk wil maken. Activiteiten en projecten rond loopbaan-oriëntatie en begeleiding (lob) vormen het hart van het programma dat Spirit4you¹ voor jongeren uitvoert.

Wat heb jij met het vmbo?

Lachend: Ik ben gepokt en gemazeld in het vmbo. Ik was tien jaar directeur van een vmbo-school in Den Haag. Toen ik benaderd werd voor een andere baan, moest ik wel even nadenken. Ik was bang dat ik de leerlingen erg zou gaan missen!

Welke hobbels komen leerlingen tegen bij de overstap van vmbo naar mbo?

Dat kan uiteenlopen van een verkeerde opleidingskeuze of onvoldoende voorbereiding op het mbo, waar je zelfstandig moet werken, tot persoonlijke problemen. In het eerste jaar van het mbo vallen behoorlijk wat jongeren uit. Sommige jongeren verdwijnen na het vmbo al van de radar. Met de vmbo- en mbo-scholen in de regio proberen we te zorgen, dat alle leerlingen na het vmbo doorleren en succesvol zijn in hun mbo-opleiding.

Hoe helpen jullie leerlingen bij de overstap?

We doen dat bijvoorbeeld door leerlingen individueel te begeleiden voor, tijdens en na de overstap. MBO4YOU is een project waarin een leerling in het laatste half jaar van

het vmbo tot halverwege het eerste leerjaar mbo gekoppeld wordt aan een coach om je beter voor te bereiden op de start in het mbo. Dat werkt erg goed: iemand die met je meedenkt.

Organiseren jullie ook lob-activiteiten voor vmbo-leerlingen?

Jazeker! Op de website www.bekijkjetoekomst.nl nu kun je zelf op onderzoek uit om informatie te vinden over scholen, opleidingen, stages en beroepen. Jaarlijks organiseren we Spots on Jobs, een grote opleidingen- en beroepenbeurs voor duizenden vmbo-leerlingen uit leerjaar 2, 3 en 4 en hun ouders, als doorkijkje naar je toekomst. Je maakt kennis met opleidingen en beroepen en krijgt een beeld van welke vaardigheden daar bij horen. In de gids 'Wegwijs in het MBO' vind je alles over de keuze voor een mbo-opleiding en wat daarbij komt kijken.

Moet je in het vmbo al precies weten wat je wilt worden om een vervolgopleiding te kiezen?

In het vmbo gaat het erom dat je de kans krijgt om overal aan te proeven en te ruiken.

Dat je vaardigheden opdoet die je in het mbo goed kunt gebruiken, zoals plannen, ondernemen en presenteren. En dat je uitgebreid kennismaat met de praktijk en daardoor groeit als burger en een stevig mens wordt. Dat kun je in elk profiel doen. De school kan je dus helpen door aandacht te hebben voor een goed lob-programma.

Hoe helpt lob voor een betere overstap?

Lang niet alle jongeren leren na het vmbo door in dezelfde sector in het mbo. Het is prima als je op het vmbo tot de ontdekking komt dat je liever een andere vervolgopleiding gaat volgen. Daarom moet je op het vmbo wel de kans krijgen om er geleidelijk en onderzoekend achter te komen: dit is iets voor mij. Dat start in leerjaar 1 met heel breed te kijken wat er allemaal is en vaardigheden op te doen die horen bij lob-competenties. Vervolgens ga je focussen: wat past bij mij? Welke opleidingen zijn dat dan, waar zijn die opleidingen en wat spreekt me het meeste aan? Dan maak je de keuze.

Als leerling doe je er goed aan je met de mensen om je heen te oriënteren. Ga op onderzoek uit, bezoek open dagen, ga proefstuderen. Leer jezelf goed kennen en leer de wereld om je heen goed kennen. En maak daar de match tussen!

Kaj van Dorselaer (links) en Arjan Wiskerke in het Centrum Toptechniek Terneuzen. Kaj wil na het mbo het bedrijf van zijn vader overnemen, Arjan naar het hbo.

¹ Zie ook de website: www.spirit4you.nl

JOB fikst het!

Rachel Meerwijk (links) en Roosmarijn Dam
zetten zich namens JOB in voor de belangen
van mbo-studenten.

De letters JOB staan voor Jongeren Organisatie Beroepsonderwijs. JOB is een landelijke organisatie die zorgt dat de stem van mbo-studenten gehoord wordt. Het bestuur van JOB bestaat uit vijf mbo-studenten die zich inzetten voor het belang van mbo'ers. In gesprek met Roosmarijn Dam, voorzitter van JOB en Rachel Meerwijk, bestuurslid van JOB.

Wat doet JOB voor studenten in het mbo?

We hebben direct contact met studenten bij het beantwoorden van hun vragen. Bij klachten wijzen we studenten welke route ze kunnen lopen om het op te lossen. We hadden net nog een jongen aan de telefoon bij wie bij een toets geen rekening met zijn dyslexie was gehouden. Hij wilde graag weten waar hij dat kon aanklaarten. Of we hebben iemand aan de lijn die van een mbo-instelling te horen heeft gekregen dat hij te oud is om aan de opleiding te beginnen. Dat kan niet!

Elke twee jaar verzamelen we informatie door een studententevredenheidsonderzoek: de JOB-monitor. Daaraan doen meer dan 250.000 mbo-studenten mee. De signalen en informatie daaruit geven we door aan het ministerie of aan de politiek met de boodschap: 'Dit is er aan de hand, fiks het!' We zijn betrokken als er nieuwe wetten gemaakt worden. Ze luisteren goed naar ons!

Wat heeft JOB bereikt voor studenten waar jullie trots op zijn?

De wet toelatingsrecht betekent voor studenten dat ze niet geweigerd mogen worden om een opleiding te volgen in het mbo, omdat ze bijvoorbeeld al een opleiding gevolgd hebben of vanwege leeftijd of een handicap. We zijn blij dat deze wet er is. Een ander tastbaar resultaat is de MBO Card, waarmee mbo-studenten met flinke kortingen een museum, de bioscoop, festivals of een musical kunnen bezoeken. Sinds vorig jaar mogen alle mbo'ers gratis met het OV reizen.

Hoe kijkt JOB naar de overstap van vmbo naar mbo?

LOB is voor de overstap heel belangrijk. Eigenlijk weet je pas achteraf, als je erachter komt dat je op de verkeerde plek zit, dat je LOB niet helemaal goed was. De aansluiting tussen vmbo- en mbo-onderwijs is nog niet klaar, dat gaat ook nog wel eventjes duren. De samenwerking tussen scholen kan beter. Het zou mooi zijn als het mbo verder gaat op wat je op het vmbo al hebt opgebouwd. Dan is er een doorlopende leerlijn. We zouden graag willen dat vmbo- en mbo-scholen in de regio van elkaar weten hoe de opleiding eruit ziet en wat een leerling al gedaan heeft. Dat betekent een goede intake, maar ook onderling contact. Opleidingen kunnen ook van elkaar leren. Help elkaar een beetje! Zo moeilijk is het niet.

Wat is de ambitie-agenda LOB?

Jongeren moeten in Nederland al vroeg een keuze maken. Ze hebben behoefte aan goede begeleiding daarbij. Als je weet waar je talenten en mogelijkheden liggen, kun je een betere keuze maken. De ambitie-agenda LOB helpt beginnende en ver(der)gevorderde mbo-instellingen om LOB een vaste plek te geven. De agenda beschrijft voorwaarden en richtlijnen. We vinden het bijvoorbeeld belangrijk dat er goede LOB-docenten zijn. De vijf loopbaancompetenties van Marinka Kuipers komen terug, bijvoorbeeld dat ervaring opdoen helpt om beter te weten wat je wil.

Wat kan een vmbo-leerling doen om zich goed voor te bereiden op het mbo en hoe maak je een zo goed mogelijke keuze?

Op het vmbo wordt nog veel voorgekauwd, tot aan het invullen van je agenda. Op het mbo is het jouw verantwoordelijkheid. Je krijgt geen strafwerk als je het niet doet. Op het mbo zit je met allemaal mensen samen die dezelfde opleiding hebben gekozen. Je bent bezig met je doel: een diploma halen en met wat je later wilt gaan doen. Het is best lastig om je van tevoren voor te stellen hoe een opleiding eruit ziet. Het is te hopen dat je super goede LOB krijgt op school. Je moet goed nadenken over wat je wilt, bij scholen langsgaan en met studenten praten, een half dagje meelopen, bij beroepsbeoefenaren kijken of de opleiding waar je over denkt de goede weg is en heel veel praten met je ouders en vrienden.

Het is helemaal niet erg dat je het nog niet weet of dat je een verkeerde keuze maakt. Maar de overheid maakt het niet makkelijker, want switchen kost je veel geld. Dat legt wel een druk op jongeren. Luister naar je gevoel. Kies niet voor een opleiding omdat dat van je verwacht wordt, maar doe wat bij jou past op dat moment en wat je leuk en interessant vindt. Je weet nooit zeker of het echt de goede keuze is. Veel mensen gaan later iets totaal anders doen. Dat is helemaal niet erg! Meer lezen over wat JOB doet?

in de klas bij... Boris Ham (16)

Op het goede spoor

FIJN OM EEN DOEL
TE HEBBEN OM
NAARTOE TE WERKEN

Vanaf zijn 6e jaar, na een ritje met oma op de tram, koestert Boris Ham (16) uit Schiedam zijn droom: treinmachinist worden. Boris volgt het examenprofiel Maritiem en Techniek aan het vmbo van het STC, het Scheepvaart en Transport College in Rotterdam. Na de zomer gaat hij binnen dezelfde school de mbo-opleiding Rail doen. En daarna eindelijk op de trein!

Hoe kom je terecht op een vmbo-school met een examenprofiel Maritiem en Techniek?

Een goede vriend van mij zat op een andere locatie van het STC, omdat hij kapitein wil worden. Hij raadde me aan om hier te komen kijken, want hij wist dat ik treinmachinist wil worden. Vanaf de open dag voel ik me hier al thuis. Ik weet de datum zelfs nog.

Hoe word je treinmachinist?

Op STC vmbo kun je vier richtingen volgen: scheeps- en jachtbouw, haven en vervoer, Rijn-, kust- en binnenvaart en transport en logistiek. Ik doe examen in transport en logistiek in de gemengde leerweg. Die opleiding gaat over alles wat buiten de haven is: bijvoorbeeld vrachtwagenchauffeur, treinmachinist of buschauffeur. Ik heb dat profiel gekozen, omdat dat het beste voorbereidt op de mbo-Rail opleiding.

Hoe heb je dat zo vroeg al allemaal uitgedacht en uitgestippeld?

Dat hoor ik wel vaker. Ik ben voorzitter van de leerlingenraad en geef rondleidingen op open dagen van de school. Dan merk je dat heel veel kinderen nog geen idee hebben wat ze willen doen. Ik vind het fijn om een doel te hebben om naar toe te werken. Op de basisschool al zijn we naar het STC gegaan, naar het vmbo en het mbo om te kijken of ze me goed zouden kunnen begeleiden. Ik ben vanwege dyslexie in de basis begonnen en elk jaar een trapje hoger gegaan, via kader naar de gemengde leerweg.

Kijk je nu anders naar het vak dan toen je klein was?

Door automatisering zullen de trams en metro's zelf gaan rijden. De trein is een ander verhaal. Dat gaat sneller en vraagt meer verantwoordelijkheid. Je hebt passagiersvervoer, maar ook het

goederenvervoer en vervoer van gevaarlijke stoffen. Als daar wat misgaat, wordt dat meteen een grote ramp.

Wat is je lievelingsvak?

Praktijk doe ik het liefst. Dat is dus transport en logistiek. Alle vakken buiten je beroepsgerichte vak hebben wel verband met het beroep: je rekent bijvoorbeeld met containers. Op de koksschool leer je rekenen met eieren, hier met containers. Van de theoretische vakken vind ik scheikunde het leukst. Het schoolexamenpak Technologie & Toepassing is bij ons op school een keuzevak, waarbij je niet uit de boeken leert, maar een echt probleem van een bedrijf oplost. Met dat vak haal ik een gemengde leerweg plus- diploma.

Hoe kijk je naar de overstap?

Ik blijf in hetzelfde gebouw, omdat ik de opleiding Rail aan het mbo van STC ga doen. Binnen de Rail-opleiding kun je nog kiezen voor treinmachinist personenvervoer of treinmachinist goederenvervoer. Dat is natuurlijk een heel verschil. Bij goederenvervoer moet je kennis hebben van gevaarlijke stoffen en containers en heb je Duits nodig, omdat alles vanuit de haven naar Duitsland gaat. Bij passagiers moet je weten hoe je klantvriendelijk moet zijn en heb je Engels nodig.

Dus nu... de Rail-opleiding. Zeker weten?

Ik heb wel even getwijfeld, want ik hou er zeer van om onder de mensen te zijn. Maar ik wil het nu wel graag gaan doen. De Rail-opleiding duurt twee jaar met drie stages. Daarna ben ik volbevoegd machinist in Nederland en wil ik gaan werken. En wie weet, ga ik daarna een opleiding volgen voor instructeur of docent.

De volgende stap

'Ha mevrouw, ik ben er eindelijk uit: ik meld me aan voor de opleiding Verzorgende-IG.' Blij komt Luca op mij afgestapt. Vanaf november is zij al aan het bedenken welke opleiding ze wil kiezen. 'Iets in de zorg, maar wat?' verzuchtte ze regelmatig. Na de voorlichting door de decaan, het bezoeken van Open Dagen en twee meeloopdagen op het mbo is zij eruit. Gelukkig!

Een week later vraagt de mbo-opleiding waar Luca zich aanmeldde of ik een formulier wil invullen, zodat ze iets meer weten komen over Luca. Er wordt onder meer gevraagd naar: sociale vaardigheden, capaciteiten, inzet en beeld van de te volgen opleiding. Steeds kan ik kiezen uit: goed, matig, onvoldoende, niet van toepassing. Ik vind het lastig invullen.

Op het vmbo proberen docenten de leerlingen zoveel mogelijk te leren, zodat ze goed voorbereid aan het mbo beginnen. Ik wil leerlingen naast kennis ook graag vaardigheden leren waar ze hun hele leven iets aan hebben. Tijdens mijn lessen Nederlands debatteren we met elkaar over maatschappelijke onderwerpen als de donorwet en de politiek van de Amerikaanse president. Leerlingen leren zo dat het belangrijk is om naar elkaar te luisteren en je mening duidelijk te formuleren. Ook leer ik ze hoe en waarom je bronnenonderzoek moet doen voor een presentatie of werkstuk. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat iedereen het kan, maar de basis is gelegd. Die basis is ook gelegd als het gaat om timemanagement. Mijn leerlingen zijn gewend om met studieplanners te werken. Waren het in de brugklas nog planners van een week, in klas vier zijn het planners geworden die een hele tentamenperiode beslaan. En tijdens de mentorlessen kan ik leerlingen helpen die moeite hebben met goed plannen en vooral met je eraan houden.

Luca vindt het allemaal erg spannend. Volgens haar is het verschil tussen onze vmbo-vestiging en het ROC in de stad enorm groot. 'Hoe moet dat als het allemaal niet zo lekker gaat en ik het even niet zie zitten?' Ik stel Luca gerust. 'Ook op jouw opleiding zijn mentoren. Misschien is de naam veranderd in studiecoach, maar jij wordt nu ook student genoemd in plaats van leerling.' Ik vertel Luca wat ze allemaal geleerd heeft in vier jaar tijd en hoe ze is veranderd van onzeker 12-jarig meisje in een minder onzekere jonge vrouw. 'Vertrouw op wat je kunt, Luca en denk eraan dat je voor jezelf opkomt. Vraag dus om hulp als het even niet wil. Je gaat het vast enorm naar je zin krijgen op het mbo.'

Als Luca mij na het kennismakingsgesprek lachend komt vertellen hoe fijn het gesprek wel niet was en hoeveel zin ze heeft in haar nieuwe opleiding, ben ik blij. Dat gaat helemaal goedkomen. Eerst nog 'even' examen doen en dan op naar de volgende stap in haar opleiding.

Didy Pijpker

Vmbo-docent en Leraar van het jaar VO 2017

Leerlingen van Helicon VMBO Nijmegen amuseren zich in de pauze met hun mobieltjes.

Colofon

Deze VMBO Krant is een uitgave van het project 'Nieuw vmbo'. Aan de inhoud kunnen geen rechten worden ontleend.

Redactie

Jacqueline Kerkhoffs / Stichting Platforms VMBO
Eva Voncken / Bureau Turf
Harry Willemsen / Communicatiebureau Harry Willemsen

Eindredactie

Jacqueline Kerkhoffs / Stichting Platforms VMBO

Fotografie

René Corten
Fred Ernst
Suzie Geenen
Sijmen Hendriks
Hans van Voorst
Dank aan iedereen die foto's ter beschikking heeft gesteld

Vormgeving

Renate Meijers / studioZebraVink

Drukwerk

EDG Media

Bestellen

Meer exemplaren van deze krant kunt u gratis bestellen via www.primaonderwijs.nl/deoverstap. De krant wordt geleverd in bundels van 25 exemplaren.

www.nieuwvmbo.nl

© Stichting Platforms VMBO